

Pokud jde o otázku, zda zjištěné skutečnosti odůvodňují závěr, že se obžalovanému podařil důkaz omluvitelného omylu, je uvést, že se tu vyžaduje dokázání takových okolností, které postačují pro objektivní (průměrný) úsudek, že lze tvrzené skutečnosti pokládati za pravdivé; jde-li o případ zanedbání povinné péče, nevyžaduje se, aby takové okolnosti byly pachateli (odpovědnému redaktoru) známy (subjektivní podklad), nýbrž stačí, že tu takové okolnosti v době spáchání činu byly (objektivní podklad — srv. rozh. č. 5531 Sb. n. s.).

Vzniklo-li proti soukromému žalobci podle zprávy ústředního četnického pátracího oddělení po srovnání písma podezření (velká pravděpodobnost), že je pisatelem článku, a bylo-li pak na tomto podkladě skutečně na soukromého žalobce učiněno trestní oznámení, je přisvědčiti závěru nalézacího soudu, že byly dokázány okolnosti, pro které tvrzená skutečnost mohla býti pak důvodně pokládána za pravdivou (§ 6, odst. 2, písm. b) zák. o ochraně cti). Neobstojí proto zmateční stížnost, pokud se snaží dovoditi právní mylnost (§ 281, č. 9 b) tr. ř.) výroku nalézacího soudu o tom, že se podařil důkaz omluvitelného omylu.

Ježto si lze takový závěr učiniti již na uvedeném podkladě, nebylo třeba se zabývati dalšími výtkami zmateční stížnosti, jež činí napadenému rozsudku v tom směru, že řečený výrok opřel ještě o další skutečnosti, zejména o takové, jež vyšly najevo teprve později, po uveřejnění stíhaného článku.

Zmateční stížnost snaží se z předpisu § 4 zák. o ochr. cti dovoditi, že nalézací soud měl vyčkati s výrokem o důkazu omluvitelného omylu, až bude skončeno trestní řízení zavedené proti soukromému žalobci u krajského soudu v P. Ani v tomto směru však není zmateční stížnost odůvodněna (§ 281, č. 9 b) tr. ř.), neboť z uvedeného předpisu, který předpokládá výčitku, že se proti někomu konalo trestní řízení, ačkoli v něm nebyl uznán vinným, nebo že byl odsouzen, ačkoli trest byl již vykonán, nelze dovozovati povinnost nalézacího soudu, vyčkati výsledku trestního řízení a teprve na tomto podkladě vysloviti, zda se zdařil důkaz omluvitelného omylu o obsahu článku naplňujícího skutkovou podstatu pomluvy podle § 2 zák. o ochr. cti. Byla proto zmateční stížnost zamítnuta jako neodůvodněná.

Čís. 6342.

Zástupce chudých může býti obviněnému zřízen, jen když o to obviněný žádá a jen pro určité úkony, uvedené výčetno v § 41, odst. 3 tr. ř. K o p o v ě d i opravného prostředku nemůže býti zřízen, ani když o to obviněný žádá.

Zmocnění zástupce chudých, zřízeného pro hlavní přelíčení, pomíjí ukončením hlavního přelíčení.

(Rozh. ze dne 12. května 1939, Zm I 117/39.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem krádeže podle §§ 171, 174 II, c) tr. z.

Z d ů v o d ů:

Obžalovanou zastupoval při hlavním přeličení konaném dne 22. února 1939 Dr. N., jako zástupce chudých, který pak podáním daným na poštu dne 23. února 1939 ohlásil jménem obžalované zmateční stížnost a odvolání z výroku o výši trestu a nepřiznání podmíněného odsouzení, v kterémžto podání žádal zároveň, aby mu jako obhájci ex offio (správně zástupci chudých) byl doručen písemný rozsudek. Rozsudek mu byl doručen dne 1. března 1939, načež podal dne 7. března 1939 provedení zmateční stížnosti a odvolání z výroku o nepodmíněném odsouzení.

Podle zprávy nalézacího soudu ze dne 2. května 1939, kterou si nejvyšší soud vyžádal, byl Dr. N. ustanoven soudem za zástupce chudých jak pro hlavní přeličení, tak i k ohlášení a provedení event. opravných prostředků.

Podle § 41, odst. 3 tr. ř. lze obviněnému zříditi na jeho žádost zástupce chudých k provedení určitých od něho (t. j. obžalovaného) opověděných opravných prostředků, k odůvodnění odporu proti spisu obžalovacímu od něho opověděného, jakož i pro hlavní přeličení. Z toho jasně plyne, že lze zříditi zástupce chudých jen tehdy, když obviněný o to žádá a jen pro určité úkony výčetmo v § 41, odst. 3 tr. ř. uvedené. Podle obsahu spisů nežádala obžalovaná o zřízení zástupce chudých k provedení opravných prostředků a zmocnění zástupce chudých pro hlavní přeličení zřízeného pominulo ukončením hlavního přeličení, takže k dalšímu zastupování by se byl musel obhájce vykázati plnou mocí (rozh. č. 3515, 3714 Sb. n. s.), která by musela pocházeti z doby příslušného úkonu. Obhájce Dr. N. připojil sice dodatečně plnou moc obžalovanou podepsanou ze dne 29. dubna 1939 podotknuv, že byl k event. podání a provedení opravných prostředků ustanoven soudem jako zástupce chudých a že pro jistotu předkládá ještě tuto plnou moc.

Z toho plyne, že v době opovědi opravných prostředků nebyl obhájce obžalovanou k opovědi vůbec zmocněn a jako zástupce chudých tak učiniti po hlavním přeličení nemohl, a že nemohl býti soudem k opovědi opravných prostředků ani tehdy zřízen, kdyby byla obžalovaná o to žádala. Byla proto uvedená opověď opravných prostředků ze dne 23. února 1939 podána osobou neoprávněnou a nelze proto přihlídnouti ani k provedení zmateční stížnosti podanému dne 7. března 1939, ke kterému nebyl obhájce obžalovanou v té době rovněž zmocněn a jako zástupce chudých ji k tomu zřízen býti nemohl, když to obžalovaná nežádala (rozh. č. 4241 Sb. n. s.).

Obžalovaná sama učinila dne 24. února 1939, tedy ve lhůtě k opovědi opravných prostředků obhájcem nepodepsané podání označené jako

odvolání, jehož obsah — nové průvodní návrhy a nové okolnosti, které jsou v řízení zrušovacím nepřipustné — nelze pokládati za zákonné provedení některého ze zmatků uvedených v § 281, č. 1—11 tr. ř., takže je nebylo třeba ani vrátiti k podpisu oprávněným obhájcem podle § 1, č. 3 zákona č. 3/1878 ř. z.

Bylo proto zmateční stížnost zamítnouti podle § 4, č. 1 a § 1, č. 1, 2 zák. č. 3/1878 ř. z. již v poradě neveřejné.

Čís. 6343.

Ustanovení §§ 2 a 3 zákona o třaskavinách (z 27. května 1885, čís. 134 ř. z.) se nevztahují na třaskaviny, které jsou předmětem státního monopolu.

Rozsah ustanovení §§ 1 až 3 uvedeného zákona byl vládními nařízeními čís. 615/1920 a čís. 166/1922 Sb. z. a n. zúžen a omezen na ony výbušné látky, jež nejsou ani podle těchto vládních nařízení předmětem státního monopolu.

(Rozh. ze dne 12. května 1939, Zm I 174/39.)

Nejvyšší jako zrušovací soud uznal o zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 3 zákona č. 134/1885 ř. z., takto právem:

Podle § 290, odst. 1 tr. ř. zrušuje se rozsudek, pokud byl napaden (v odsuzující části), ve výroku o vině a v důsledku toho i ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisících jako zmatečný a věc se vrací soudu první stolice, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl. Zmateční stížnost státního zastupitelství se odkazuje na toho rozhodnutí.

Důvody:

Při zkoumání zmateční stížnosti, podané státním zastupitelstvím do odsuzující části rozsudku, přesvědčil se zrušovací soud, že soud první stolice použil nesprávně trestního zákona v neprospěch obžalovaného, nezjistiv všechny skutečnosti rozhodné pro posouzení, je-li v jeho jednání dána skutková podstata přečinu podle § 3 zákona o třaskavinách.

V napadené části rozsudku zjišťuje soud zcela všeobecně, že obžalovaný bez úředního povolení přechovával ve svém bytě různé třaskaviny, a to 80 dkg chlorečnanu draselného, 45 dkg střelného trhacího prachu, 20 dkg síry, 35 dkg připravené již trhaviny chlorečnanu a síry a 150 cm zápalné šňůry.

Tato zjištění soudu o povaze vyjmenovaných předmětů jako třaskavin jsou jednak zřejmě nesprávná (síra, zápalná šňůra), jednak neúplná, ježto soud nerozlišuje a blíže nijak nezjišťuje, nepatří-li předměty a